

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Personas diuinas constitui, & distingui proprietatibus absolutis, senserunt
Ioannes de Ripis, & Scotus. c. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

essentia, quæ idē est realiter cum paternitate, sub ratione formali paternitatis, sub qua filio eam non communicavit. De quo etiam infra disp. 163. dicemus.

CAPVT III.

Personas diuinas constitui, & distingui proprietatibus absolutis, senserunt Ioannes de Ripis, & Scotus.

*Ioā. de Ripis,
Scotus.*

Secunda opinio fuit Ioannis de Ripis, quam refert, & vt probabilem amplectitur Scotus in primum d. 26. qu. 1. §. Tertia opinio, nempe diuinas personas constitui, & distingui proprietatibus absolutis. In qua sententia primū aduersantur Gregorio & P. ap. positio, & cum cæteris Scholasticis conueniunt, admittens in Deo constitutionem ex aliquo communi, & proprietate peculiari: ab eis tamen dissentit, quia existimant proprium principium constitutens, & determinans essentiam ad esse personæ, esse absolutam aliquam proprietatem: probant vero multis argumentis, quæ cap. ultimo referemus.

Canariensis

Hæc sententia in simulatur erroris à Canariensis in hunc ar. 2. parte commentarij, & ab aliis recentioribus, atque ex doctrina Patrum perspicue potest refutari. In primis August. passim in lib. 5. de Trinit. ca. 2. de patre & filio sic loquitur. *Quidquid ergo ad se dicuntur, non dicitur alter sine altero.* Quod si filius esset talis persona proprietate absoluta, iam diceretur filius aliquid absolutum ad se, quod non diceretur pater, & de patre eodem modo: quare iam alter sine altero diceretur aliquid esse, quod esset absolutum. Et 7. de Trin. ca. ult. illud Ioan. 1. 0. *Ego & pater vnum sumus*, ita explicat, vt vnum referat ad essentiam, sumus ad relationes. Et lib. 9. c. 1. *Credamus* (inquit) *patrem, filium, & spiritum sanctum vnum esse Deum, creatorem vniuersæ creaturæ, atque rectorum, neque patrem esse filium, neque spiritum sanctum, vel patrem esse, vel filium: sed Trinitatem ad inuicem relationum personarum, & unitatem æqualis essentia.*

Ambros.

Idem dicit Ambros. lib. 1. de fide ad Gratianum c. 1. & Hieron. in expositione symboli ad Damasum, vbi ait tres personas proprietatibus distingui, ex antecedentibus vero, & sequentibus constat, proprietates ab Hieronymo dici relationes. Boethius lib. de Trinit. versus finem ait, relatione multiplicari Trinitatē. Id ipsum eisdem fere verbis expressit Ansel. lib. de Incarnat. verb. c. 3. de processione spiritus sanctus ca. 1. vbi ita scribit. *Hæc itaque sola causa pluralitatis est in Deo, vt Pater, & Filius, & Spiritus sanctus dici non possint de se inuicem, sed alij sint ad inuicem, quia prædicti duobus modis est Deus de Deo (sc. generatione & processione) quod totum dici potest relatio: ergo ex eius sententia sola relatio est causa pluralitatis, ac proinde distinctionis.* Damasc. 1. de fide c. 10. de spiritu S. inquit. *Omnia habens, quæ pater habet & filius, excepta ingenti & geniti proprietate.* Et cap. 1. 1. *Vnum quippe Deum agnoscimus in solis autem proprietatibus, nimirum paternitatis filiationis, & processionis, atque quantum ad causam, & ea quæ ad causam proficiuntur, ac personæ perfectionem, hoc est existendi modum, discrimen aduertimus.* Ergo censet Damascenus solis relationibus, & solo ordine causæ, & causari esse in Deo distinctionem, eamque appellat perfectionem personæ, & modum existendi illius.

Damasceus.

Denique in Concilio Toletano vi. in confessione fidei sic dicitur. *Hæc ergo sancta Trinitas, quæ v-*

Conc. Tolet.

ARTIC. II.

nus est Deus, quæ neque recedit à numero, neque copitur numero: in relatione enim personarum certum numerus, &c. Et Ioannes Latinus Theologus in Concilio Florentino sess. 19. aliquantulum ante medium, de diuina substantia sic loquitur. *Va vñ in nullo alio differat: nisi quia pater est pater, & filius. Et in fine sessionis cum dixit hypostasies ex essentia & proprietate constare, ita vt persona nihil aliud sit, nisi substantia & proprietates, addit subinde. Quæ quidem substantia & proprietates, licet vnum re ipsa sint, & per suas proprietates re inter se differant, (scilicet hypostasies) quandoquidem ad aliquid sunt, ipsas tamen secundum substantiam Deum vnum esse sentitur.* Vbi eo inquit personas differre re ipsa quod ad aliquid sunt: nullas igitur agnoscit proprietates absolutas re ipsa distinctas.

Ex quibus omnibus hoc saltem mea quidem sententia colligere licet, Ioannē de Ripis & Scotum manifeste lapsos fuisse, quod asserant distinctionem inter diuinas personas ex proprietatibus absolutis oriri, cum SS. Patres vno ore fateantur ex sola relatione desumi. At vero de constitutione non ita plane damari potest prædicta sententia: de hac enim non loquuntur patres, tamen Ioannes Theologus in Concilio Florentino sess. 19. non solum dixerit, personas distingui proprietatibus, quæ sunt ad aliquid; verum etiā eisdem proprietatibus & essentia constare, quod perinde est atque constitui. Non est igitur tam manifestum in doctrina Patrum, personas diuinas constitui relationibus, quam est relationibus realiter distingui, eo præsertim quod non sit idem principium constitutens & distinguens in vniuersis in diuinis personis, vt disputat. 147. cap. 7. secundum probabiliorē sententiam dictum est.

Ceterum, quod attinet ad constitutionem, hæc sententia ratione efficacissima confutabitur infra cap. 5. vbi verior sententia confirmanda est. Nunc autem certum sit ex sententia Patrum, personas diuinas sola relatione posse distingui, id quod et quoque ratione probatur, quæ disp. 147. ca. 6. monstrauimus, spiritum sanctum à filio non fore distinguendum, nisi ab eo procederet: eo quod sola relatiua oppositio in diuinis causis esse possit distinctionis.

CAPVT IV.

Easdem personas distingui originibus, senserunt Bonauentura.

Alij propius ad veritatem accedentes dixerunt, personas diuinas constitui relatiuis proprietatibus, non quatenus solum continent ordinem vnius ad alterum, sed quatenus sunt originis, & trinumque enim in conceptu proprietatis locuti putauit Bonau. in 1. d. 26. q. 2. Hæc ratione docent, non patrem constitui generatione actiua, non filiatione, & spiritum sanctum processione, vt est emanatio. Idem de distinctione sentiunt, nam si originis distinguunt, illæ saltem, quæ oppositæ sunt, iuxta datam disp. 147. c. 4. & 6. Hæc sententia tribuitur Bonau. dist. illa 127. q. 7. ille tamen de sola distinctione videtur locutus. Probari potest prædicta opinio hoc modo, primum. Quotiescumque in aliqua re hoc reperitur, alterum prius, alterum posterius duo reperitur, alterum prius, & distingui substantiales res illa nequit constitui, & distingui substantiales per id, quod posterius est: sed in quavis persona